

Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Struželj Karel — Naslov uredništva in uprave: »Posavski tednik«. Videm-Krško 1 — Čekovni račun pri NH FLRJ Krško številka 615-T-145 — Tiska Mariborska tiskarna — Celoletna naročnina 400, polletna 200, četrtletna 100 dinarjev — »Posavski tednik« izhaja enkrat tedensko

KRŠKO, dne 19. junija 1954

POSAVSKI tednik

P.n. Studijska knjižnica Milana Jance P. Novo mesto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

Socialistična zveza in borba za odstranjanje posledic neurja

Spričo katastrofe, nastale v noči od 4. na 5. t. m., ki je pustila v našem okraju težke posledice, stojijo pred organizacijami SZ odgovorne naloge. Nastale škode, ki je pustilo neurje v kmetijskih komunikacijah, industriji, komunalnih napravah in drugod, ne bo moč povrniti iz družbenih sredstev in tudi ne iz pomoči, ki jo nudijo podjetja širom po Sloveniji. Potrebni so skupni napori vsega prebivalstva našega okraja.

Zelo humana je gesta številnih podjetij, ustanov in posameznikov iz različnih okrajev in drugih republik, ki so takoj po nesreči prišlele z zbiranjem sredstev za celjski, krški in šoštanjski okraj. V tem se kaže skrb vsega ljudstva naše domovine, da se pomaga prizadetim, v tem se tudi odraža tesna medsebojna povezanost. Vidj pa se tudi velika zavest delovnih ljudi, ki ne ščitijo le sebe in svoje interese.

Vse to nam nalaga, da se v prvi vrsti borimo z lastnimi silami za čimprejšnje odstranitev posledic poplav.

Ni potrebno posebej poudariti, da je Socialistična zveza tista organizacija, ki mora v tej borbi odigrati najpomembnejšo vlogo. Skupaj z ostalimi organizacijami, organi ljudske oblasti in občinskimi štabi (ki so postavljeni za vodstvo delovnih akcij), mora organizirati čimveč prostovoljcev za odstranjevanje naplavin in plazov s cest, dvorišč, potokov itd. v svojem kraju. Aktivizacija članstva in organizacija delovnih ljudi, ki bodo opravljale te naloge, je danes prav gotovo ena od osnovnih nalog. Ker se nahajamo v času, ko so pričeli kmetje s košnjo in drugimi poljskimi deli, jih razdrta pota pri delu močno ovirajo.

Naloga Socialistične zveze je tudi, da skupaj s sindikalnimi organizacijami in delavskimi sveti premotri, kako nadomestiti izpad v industrijski proizvodnji, kajti padec proizvodnje v tem ali onem podjetju

pomeni odstopanje od družbenega plana ter narodnega dohodka, kar konec koncev pomeni škodo za podjetje, škodo za komunino in vso skupnost.

Iz vsega povedanega sledi, da stojijo pred organizacijo Socialistične zveze predvsem politično mobilizacijske naloge, ki jih ni zanemarjati, ampak je takoj pričeti z organiziranjem ljudi in formiranjem del. skupin. Le-te naj vodijo občinski štabi, ki so po vseh prizadetih občinah že postavljeni. Organizacije Soc. zveze naj vplivajo tudi preko Kmetijskih združenj na kmečke proizvajalce, da bodo sleherni kosček zemlje obsejali s semeni, ki jih je dala na razpolago Glavna zadržna zveza. Posvetujejo naj se s kmetijskimi strokovnjaki o tem, katere kulture se izplačajo danes posejati.

Nekatere organizacije Soc. zveze so pričele z zbiranjem prispevkov za poplavlence. Ta akcija pripada organizacijam RK, ki so jo ponekod že dosejale dobro opravile. Zato naj odbori Soc. zveze to nalogo odstopijo RK, samj pa razvijajo agitacijo med svojim članstvom za prispevke, bedijo nad pravilnim razdeljevanjem pomoči po organizacijah RK, da se ne bi dogajali primeri, da bi prejeli pomoč ljudje, ki je niso potrebni.

Naloga Soc. zveze je tudi, da s svojim pojasnjevalnim delom nastopa proti vsem onim, ki skušajo izkoristiti nesrečo za svoje protiljudsko delovanje in med nevednimi ljudmi govorijo, češ da je neurje »šiba božja«, da je posledica raketnih izstrelkov proti toči itd. Prav gotovo je malo ljudi, ki nasedajo takim neumnostim, toda tudi tem je treba pojasniti naravne zakone, ki povzročajo take katastrofe, ne samo v socialistični Jugoslaviji, ampak tudi v svetu sploh, pa tudi v samem Vatikanu. Tiste, ki raznašajo take neumnosti, zahvaljujoč za ostalosti, ki še vedno vlada v marsikateri naši vasi, je treba razkinkati kot ljudi, ki raje kvazijo neumnosti, kot da bi pomagali ljudem v nesreči.

Prebivalstvo krškega okraja se bori proti posledicam neurja

Sledovi zadnjega neurja in poplav v našem okraju so se sedaj prav dobro vidni. Gotove ceste in pota so zasuta s stotinami kubičnih metrov peska in blata. Kmetje ne morejo z vozmi iz vasi prav sedaj, ko je na polju toliko dela; spravljati je treba seno, v vinogradih škropijo, na njivah okopavajo

Najbolj je prizadeto kmetijstvo

Kot je znano, je naš okraj je agrarni okraj. Po neurju in poplavih je bilo najbolj prizadeto kmetijstvo, saj je bilo uničenih skupno nad 1769 ha obdelovalne zemlje. Od posevkov je bilo uničenih: okrog 100 ha pšenice, 311 ha koruze, 155 ha krompirja, 34,3 ha vinogradov, 1085 ha travnikov in drugih kmetijskih kultur.

Škoda pa je še večja, če upoštevamo, da bo krma na travnikih, kjer je stala voda sploh neuporabna.

Poleg semen in umetnih gnojil, s katerim KZ oziroma kmetje že razpolagajo, pa potrebu-

je le-ti še semena, s katerimi bi zasejali še tiste površine na katerih so posevki popolnoma uničeni. Tako bodo potrebovali še: 136.300 kg semenskega krompirja, 4.000 kg koruze hiterce, 6.700 kg koruze za silos, 900 kg prosa, 3.500 kg grašice, 1.400 kg lupine in 1.900 kg detelje. S temi semeni bi zasejali 991 ha nanovo preoranih njiv in 44 ha travnikov.

Potrebovali bi pa še velike količine umetnih gnojil, tako: 91 ton apnenamonijskega solit-111 ton superfosfata in 91 ton kalijeve soli. Te količine semen in gnojila je dala na razpolago prizadetim skupnost.

NJIVA OB CESTI

Ceste se polagoma stavlja o v zasilni promet

Ugotovljeno je, da je v našem okraju samo na okrajnih cestah povzročilo neurje in plazovi za preko 60 milijonov dinarjev škoda, na republiških pa preko 20 milijonov. Škoda na

občinskih in vaških poteh pa doslej še ni ugotovljena, verjetno pa bo presegala vsoto okrajnih in republiških cest.

Pri Blanci je porušen 12-metrski most in podporni zid na cesti Blanca—Poklek so porušeni trije mostovi, na štirih mestih je odrgalo cesto v dolžini 300 metrov in 40 metrov podpornega zidu. Na cesti Šmarje—Planina je na treh mestih odtrgan podporni zid, na enem mestu v dolžini 60 m, odneslo pa je tudi 14-metrski most v Podgorju. Na cesti Lončarjev dol—Zabukovje je potegnilo 40 m dolg plaz in odneslo betonski prepušt ter ves gramoz. Cesto Krško—Gora—Golek je dobesedno zabrisalo, odneslo je tudi ves podporni zid. Samo na tej cesti je za približno 7 milijonov škoda. Na cesti Ribnica—Nova vas pa je odneslo propust. Plazovi so še na drugih cestah, kjer je odneslo in podsoljo gramoz, cestišča tako da promet še ni vzpostavljen.

Ce vzamemo samo to, da bo treba zgraditi mostove povsod tam, kjer jih je voda podrla ali pa odnesla, bi potrebovali nad 170 milijonov dinarjev ker se moramo zavarovati za primer ponovnega neurja.

CESTO KRŠKO—GORA NI VEČ ZA SPOZNATI

Ustanovljeni so občinski štabi

Da bi se prizadetim vsem in posameznikom čim več pomagalo, so v vsaki prizadeti občini ustanovljeni občinski štabi iz predstavnikov množičnih organizacij, ljudskega odbora in društev za delovne akcije. Oni bodo zbirali prostovoljce, organizirali čete in vodili delo na ogroženih mestih, politične organizacije in društva pa bodo vršila politično mobilizacijo svojega članstva.

Nedelja — dan množičnega prosto olnega dela

V nedeljo se bo na vseh od poplav ogroženih mestih prostovoljno delalo. Te dni zbirajo štabi prijave, pripravljajo orodje in delovna mesta, da bi akcija čimbolj uspela in čim več naredila.

Tako so v občini Artiče delali v petel-šolski otroci v Dolnji vasi, jutri pa bodo delali odrasli istotam.

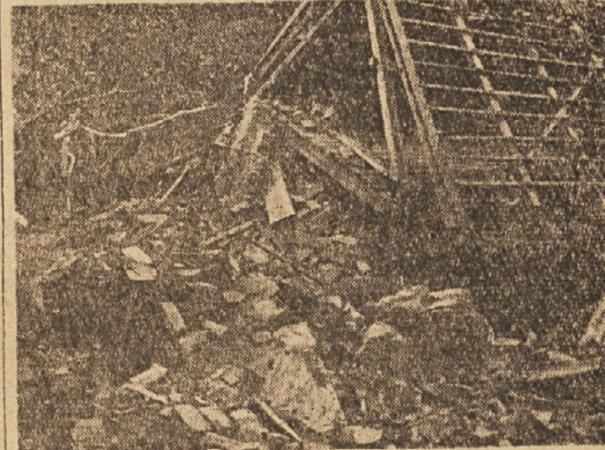
Brežičani bodo delali na poti v Vrbinji v Pišecah pa že nekaj dni vzpostavljajo v promet občinsko pot Suhi dol.

V občini Videm-Krško se je

prijavilo že precej prostovoljcev, ki bodo odšli v nedeljo udarniško na cesto proti Trški gori in na Videm, na cesto Bučerca.

Mladina, ki odhaja danes popoldne na zaključno slavnost v Koper, je že opravila svojo dolžnost.

12 mladincev iz Boštanj je odšlo takoj drugi dan po poplavih na delo v Šmarje. Iz drugih občin so odšli mladinke prostovoljno kuhat mladincem predvojaške vzgoje, ki delajo na cesti Šmarje—Planina.

PORUŠENO GOSPODARSKO POSLOPJE

Zbirajo se prostovoljni prispevki

Kakor v celjskem in šoštanj-skem, tako se tudi v našem okraju zbirajo prostovoljni prispevki od neprizadetih za pomoč nesrečencem po neurju in poplavi. V Tržišču, Gabrijelah in v Skrovniku je zbranih nad 60 tisoč dinarjev, sama KZ Trži-

šče je darovala 30.000 din. V Boštanju so zbrali več tisoč dinarjev, uslužbenci OLO Krško so doslej prispevali okrog 28 tisoč dinarjev. Prispevke zbirajo tudi v mnogih drugih občinah.

Trgovsko podjetje »Kokra« iz Kranja je pripeljalo ta teden z avtomobilom raznega tekstilnega blaga za prizadete v našem okraju v vrednosti okrog 600 tisoč dinarjev.

Senovski rudari bodo delali za pop avlienc

V množični akciji slovenskega ljudstva za pomoč poplavljenim krajem bodo prispevali svoj znaten delež tudi senovski rudarji.

Te dni se vrše po vseh rudniških obratih sestanki sindikalnih voditeljev s kolektivom, na katerih se je delavstvo z veliko večino odločilo, da bo žrtvovalo v naslednjem delovnem razdobju polovico svojega dnevnega zaslužka za poplavljenice.

CESTA SEVNICA—PLANINA

OD TEDNA DO TEDNA

Po dreh mesecih pogajanj — konec brez uspeha

Skoraj dva meseca so stolpce svetovnega tiska polnile novice, poročila in komentari o zasedanju azijske konference v Zenevi. Kot kažejo dogodki za zeleno mizo, bodo ta prostor v bodoče lahko posvetili drugim vprašanjem. V torek so namreč delegacije 19 držav, ki so sodelovale na konferenci o bodoči UREDITVI KOREJE, odkrito priznale, da so nasprotja med »vzhodnim« in »zahodnim« blokom ostala neizpremenjena in da je zato najbolje, če se razidejo. Predstavniki držav, ki so se pod zastavo OZN borili na Koreji, so izdali še posebno pisanico, v kateri priporočajo, naj bi vso zadevo spet vzela v lastne roke Generalna skupščina ZN, t.j. ona najvišja mednarodna organizacija, kateri odrekajo Kitajci, Severni Korejci in SZ pravico, da bi nadzirala po svojem posebnem organu bodoče vsesplošne parlamentarne volitve na Koreji, in sicer z izgovorom, da gre za »vojskujočo se, a ne nevtralnno silo«.

Tako ostane tudi še v bodoče odprto vprašanje: ali za mednarodno nadzorstveno komisijo pod okriljem OZN pri korejskih parlamentarnih volitvah ali pa za mešano komisijo, ki bi jo sestavljali predstavniki obeh sedanjih vlad (zahteva »Vzhoda«).

Zal ni na nič boljši poti oni del ženevske konference, ki obravnava INDOKITAJSKO VPRAŠANJE. Tudi tu se je nagrmadilo že vse polno znamenj, ki kažejo, da bodo predstavniki

ki devetih delegacij-udeleženk v tej razpravi, v kratkem izdali suhoparno poročilo, v katerem bodo priznali polom svojih »prizadevanj«. Tudi tu predstavljata kamen spotike vprašanje, kdo naj nadzira premirje, ki bi ga podpisali na eni strani Francozi, na drugi pa predstavniki Ho Si Minhovega osvobodilnega gibanja. V tem vprašanju se je posebno močno potrudila britanska delegacija, da bi dosegla sporazumno rešitev. Znano je, da sta se kot posrednika skušala uveljaviti tudi Krišna Menon, posebni odposlanec indijskega premiera, ter avstralski zunanji minister Casey.

Toda uspeha ni bilo... in sedaj se delegacije trudijo, da bi našle primeren izgovor, s katerim bi lahko zaključile pogajanja, hkrati pa pomirile javno mnenje. Tako že prevladujejo težnje, naj bi konferenco v ožjem obsegu nadaljevali namestniki zunanjih ministrov, posebni vojaški odbor pa bi pripravil načrte vojne narave za premirje v Indokini. Kadar bi bilo vprašanje več ali manj ugodno za rešitev, pa bi se znova sestali zunanji ministri in dali svoj blagoslov na izdelane načrte in predloge oziroma jih zavrnili.

V nasprotju s korejskim vprašanjem skušajo torej konferenco na neki način podaljšati, čeprav ne bo imela več tolike moči in seve tudi ne uvideva kot dosedanja.

Posebno močan udarec je ženevskim pogajanjem zadala

VLADNA KRIZA V FRANCIJI. Dosedanji predsednik Laniel je moral odstopiti, ker se večina ni strinjala s francosko zunanjo politiko glede Indokine, pa tudi glede sodelovanja v Evropski obrambni skupnosti. Novo vlado bo skušal postaviti radikalni socialistični prvak Mendès-France, kateremu je skupščina že izglasovala investituro, t.j. dovolila, da se tega posla lahko loti. Zanimiv je način, kako je prepričal francoske poslance v svoje poslanstvo. Glede Indokine je izjavil, da se bo zavzemal za mir, toda nikakor proti interesom Francije. Da bi pomiril trenja med parlamentarnimi skupinami glede vključitve Francije v EOS, je dejal, da si bo njegova vlada prizadevala izgladiti nasprotja med pristaši in nasprotniki te organizacije. Tako je obljubil vsakomur nekaj... Vprašanje zase pa je, kaj bo v resnici lahko storil.

Stara resnica pa je, da ena vladna kriza več ali manj v Franciji prav nič ne pomeni. Podobno kakor v Italiji... Vendar ITALIJO trenutno ne tarejo skrbi te vrste, pač pa notranja trenja med nekaterimi strankami. Tako se je razcepila monarhistična stranka, ki se zavzema za ponovno upostavitve kraljevine, zelo ostra nasprotja pa se kažejo tudi v vrstah vladne demokrščanske stranke. Ta trenja z uspehom izkoriščajo stranke leve, posebno na italijanskem jugu, kjer je bila doslej monarhistič-

(Nadaljevanje na 2. strani)

KULTURNI PREGLED

SRECKO STAUT:

„ROKOVNJAČI“ NA BRESTANIŠKEM ODRU

Dramski odsek SKUD „Ivan Levstik“ v Brestanici je izbral za svojo otvoritveno predstavo v lepo in okusno obnovljeni dvorani TVD Partizan ljudsko igro v 3 dejanjih (7 slikah) »Rokovnjači«, ki sta jo priredila za oder po Kersnik-Jurčičevi istoimenski povesti Govekar in Gradišnik.

Snov je zajeta iz onih nemirnih in težkih časov, ko so se razlile kot deroča reka po Evropi francoske čete pod poveljstvom mogočnega Napoleona tedaj tudi po naših krajih in obravnava usodo po nedolžnem preganjanju inženirja Ferdinanda pl. Basaja, obtem pa nas seznanja z življenjem naših takratnih ljudi, ki jih je splošna obubožnost, povzročena po dolgotrajnih vojnah, in pa zaradi krivičnega fevdalnega družbenega reda, pognala v gozdove, kjer so si ustvarili lasten zakon: Vzemi onemu, ki kaj ima in daj onemu, ki ničesar nima! Po tem zakonu so tudi živeli. Basaj, glavni teh nesrečnežev pade zaradi izdajstva pod biričevo krogo baš v trenutku, ko se je maščeval nad povzročiteljem njegove žalostne usode in ko je namerala ob strani ljubljene dekleta pričeti novo življenje pokornega in poštenega državljanca.

Tematika je tedaj zanimiva in odgovarja okusu našega podeželskega človeka, zlasti še, ker je napisal k njej skladatelj Viktor Parma prijetne glasbene vložke.

Zato je popolnoma razumljivo, da je vladalo za predstavo silno zanimanje in da so prve štiri predstave privabile številne obiskovalce. Žal pa zadnja predstava v soboto, dne 12. junija, v korist žrtvam poplave, ni bila dobro obiskana.

In vendar sem bil nad predstavo prijetno presenečen. Predvsem je napravila name ugoden vtis krasna scenografija, ki jo je ustvaril z mnogo umetniškega okusa tov. Viktor Zemljak. Že na prvi pogled sem bil prepričan, da je on na tem področju zares strokovnjak.

Motilo pa me je to, da se je zavlekel pričetek predstave za več kot eno uro, baje po krivdi enega samega igralca, ki je, kot se zdi, pozabil na svojo dolžnost, četudi je prevzel svojo dolžnost nase prostovoljno. Zaradi njega je moralo čakati v napetem in negotovem pričakovanju skoro 60 sodelujočih članov, čakati pa smo morali tudi mi, ki smo z radovednostjo pričakovali pričetka. Sicer nam je skušal marljiv orkester pod vodstvom tov. Alojza Sabaca skrajšati čas s prijetno glasbo, v čemer je pa le deloma uspel. Čakanje je napravilo na vse obiskovalce neprijeten vtis.

Ne bom se spuščal v razčlenbo in v več ali manj posrečeno zasedbo posameznih vlog. To bi zahtevalo preveč prostora.

Po dveh mesecih pogajanj — konec brez uspeha

(Nadaljevanje s 1. strani)

na stranka zaradi zaostalosti prebivalstva dokaj močna.

ZDA so pričele zadnje čase silno KAMPANJO PROTI GUATEMALI, majhni srednjeameriški državi, kateri očita »komunističen režim«, ter vabi Zahod na pravcato malo blokado proti njej. Resnica je, da je sedanja vlada večkrat obsodila ameriške imperialistične težnje in da skuša tudi poseči po temeljnih socialnih reformah.

Po nepotrjenih govorih so deč se vojaški krogi v Guatemali, verjetno pod pritiskom od zunaj, skušajo znebiti sedanje vodstvo, vendar je vprašanje, ali bi vojaški upor imel tudi zaželen učinek.

Hudo so se zaostri tudi FRANCOŠKO-TUNIŠKI ODNOSI. Ker so tuniški uporniki zadnje čase napadli več francoskih priseljenčev-farmerjev, so okrepjene francoske čete pričele proti njim pravo ofenzivo. Odstopila je tudi celotna, četudi Francozom naklonjena vlada. Položaj za sedaj še ni povsem jasen, toda vse kaže, da bo francoska uprava morala upoštevati težnje tuniškega ljudstva po širši, resnični avtonomiji, oziroma celo popolni neodvisnosti.

Ob koncu naj še pripomnimo, da so mešane POLITIČNO-VOJASKE KOMISIJE Jugoslavije, Grčije in Turčije, ki bodo pripravile besedilo sporazuma o bodoči trojni vojaški zvezi, resno prijele za delo in bodo svojo nalogo opravile v predvidenem času. Njih skupna konferenca bo verjetno v Atenah, in sicer med 25. in 28. junijem.

Reči moram le, da je sprito tolikšnega števila igralcev, med katerimi so bili večinoma začetniki in je pomenil zanje nastop ognjeni krst, režiserju le uspejo ustvariti dobro amatersko predstavo.

Zapazil sem nekaj dobrih talentov, ki bi utegnili postati s pomočjo strokovnjaka prav dobri igralci. Navdušila pa me je s svojo doživeto in prepričljivo igro tov. J. Janežičeva v vlogi gospe Poljakove, vdove pl. Basaja. Seveda nočem s tem reči, da mi ostali igralci niso ugajali. Vsi so se potrudili, vendar pa bi bili ob pravilnem režiserjevem napotku lahko še mnogo boljše.

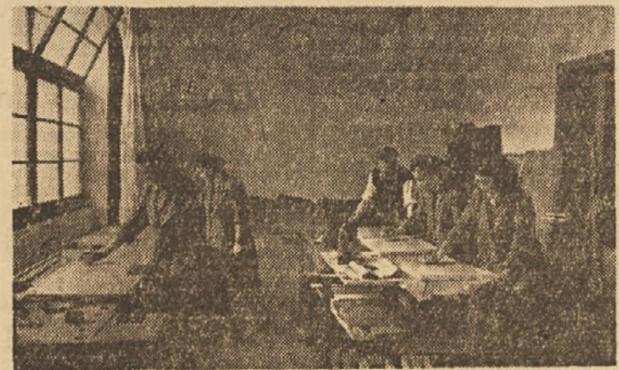
Omeniti pa moram, da so pogladi na dikcijo premalo pozornosti. Izgovarjava ni bila dobra, jezik ni bil takšen, kakršnega bi morali slišati z gledaliških desk. Gledališko delo je kot dobra knjiga, pri čemer pa mrtve črke zažive in glasno izpragovore svojo lepo in za uho prijetno ter sočno govorico.

Negativna stran uprizoritve pa so bili silno dolgi odmori. Tega pa ni zakrivil igralški kolektiv, ki se je trudil, da bi sceno čimprej postavil. Krivda leži deloma na delu samem, ki je scenarijsko precej zahtevno, deloma pa na pomanjkanju prostora in nepraktično opremljenem odru.

In vendar se lahko trdi, da so Brestaničani s prvo predstavo uspeli in da zasluži pohvalo ves igralški kolektiv, še posebej pa je treba pohvaliti trud in prizadevanje režiserja in dirigenta s člani orkestra.

Mizarska produktivna zadruga v Sevnici

Človek je prijetno presenečen, ko stopi v poslopje zgoraj omenjenega podjetja. V pritličju so velike, svetle delavnice, zgoraj pa skladišče, kjer ti zastane oko na prekrasnih kosih pohištva, omar, fotelejev, skrinj, vse se tako sveti kot ogledalo, da ostrmiš in vzbudijo se ti pobožne želje po prekrasnih opremljenih...

Prav te dni obhajajo v Mizarski produktivni zadrugi v Sevnici deveto obletnico svojega obstoja. Da, devet let je že preteklo, odkar so pričeli s svojim delom, tako rekoč z golimi rokami, danes pa je to podjetje, ki je v sevniški občini velikega pomena.

V juniju mesecu leta 1945 so se vračali ljudje iz taborišč, pregnanstva in partizanov na na svoje domove, ki so bili po večini razdejani. Ljudje so si morali najti primerno zaposlitev. No, in takrat so ustanovili tako imenovano »Obnovo«, kjer so opravljali mizarska dela za stanovansko in gospodarsko poslopja. Vsak mizar je prinesel orodje s seboj, da je lahko delal. Prihajali so posamično, tako Pero Rupar, Gorenc in drugi.

Prve tri mesece je zaposlila »Obnova« 7 mizarjev, ki so se največ mudili s popravilom orodja. Njihovo prvo delo, ki so ga prevzeli, je bila šentviška šola pri Planini, kjer so izdelali vsa mizarska dela. Kot že omenjeno, ni imelo podjetje lastnega orodja, da ne govorimo o prostoru. Končno so dobili na razpolago bivšo usnjarno v »Jugotinanu« in si uredili delavnice. Delo jim je šlo počasi od rok, ker niso imeli strojev, temveč so delali vse na roke.

V začetku plač sploh niso prejeli. Prvi zaslužen denar je bil 60 dinarjev, katerega so razdelili na dva najbolj potrebna mizarja.

Konec leta 1945 so se preimenovali v Mizarsko produktivno zadrugo, prišlo je še nekaj ljudi, da so zaposlovali 10 mizarjev in dva vajenca. Takrat se je vršila prva skupščina, ki je pa OLO ni registriral. To ni nič čudnega; Mizarska produktivna zadruga je imela le 10 ljudi, ni pa imela lastnega orodja, prav tako ne prostora. Nikjer ni bilo zapisano, da bodo ti ljudje dvignili svoje podjetje na tako raven, kot je sedaj.

Marljivi delavci pa niso klonili; še naprej so popravljali šole, usposobili so med drugim tudi staro, na pol preperelo mlinsko kolo, da so popravili cirkularko. Od narodne imovine so odkupili kombiniran mizarski stroj, od »Jugotinanu« tračno žago, po malem so kupovali tudi staro orodje.

Njihovo prvo večje delo je bila kompletna oprema sanatorija v Knez selu pri Nišu, za kar so dobili 300.000 din. Ta denar je bil poslan na Denarni zavod v Ljubljano, ker zadruga do tedaj še ni imela svojega tekočega računa pri Narodni banki. Šele tretja redna letna skupščina je bila pravno veljavna, kajti šele leta 1948 so bili registrirani. Takrat so zaprosili

agrarni sklad za zemljišče, da bi si na njem zgradili delavnice. Po enem letu jim je bilo to odobreno in leta 1951 so pričeli z gradnjo, pri čemer so naleteli na mnoge težave; les so kupovali na prosto. Prvi investicijski kredit so dobili šele leta 1952 v znesku ena in pol milijona. Viškov plač v tem

Delali so s polno paro, saj so opremili jeseniško bolnišnico, lekarno socialnega zavarovanja v Ljubljani, Savez književnikov v Beogradu, kompletno so opremili Direkcijo »Trudbenika« in gradbenega podjetja »Rad« v Beogradu, muzej NOB v Zagrebu itd. Sedaj delajo opreme za hiše v Turčiji in New Yorku. Za izvoz izdelujejo največ luksuznih stvari.

V zadrugi je zaposlenih 71 ljudi s štirimi vajenci, ki so vsi člani sindikata in imajo svojo sindikalno podružnico. Pretekli mesec so imeli volitve v Delavski svet. Izvolili so 19-članski DS in 3-članski upravni odbor. Delavski svet se ukvarja predvsem s tekočimi problemi in s tarifnim pravilnikom.

Mizarska produktivna zadruga v Sevnici je precejšnji obrat, ki se ne da prezreti. Lansoletna bilanca je pokazala preko 39.700.000 din prometa. Trgovina jim torej cveti, kolektiv se pa trudi, da svojim odjemalcem ustreže s prvorazredno izdelavo naročenega blaga.

Delovnemu kolektivu Mizarske produktivne zadruge v Sevnici k njihovemu jubileju — 9. obletnici obstoja — iskreno čestitamo in jim želimo pri njihovem delu še mnogo uspehovi

S plenuma OK LM

V torek dopoldne se je v Krškem vršil plenum okrajnega komiteja ljudske mladine. Na dnevnem redu je bila analiza občinskih konferenc, festival v Kopru in pomoč mladinskih organizacij prizadetim po polpravah.

Plenum je ugotovil, da so občinske konference, ki so se zadnji čas vršile, pokazale znaten napredek v mladinskih organizacijah. Ne samo to, da se je občinskih konferenc udeležilo veliko število mladink in mladincev, temveč, da so bile tudi vsebinsko dosti bogatejše od prejšnjih konferenc. Razpravljali niso le o ozkih organizacijskih vprašanjih, temveč so se poglobljali v razne družbene probleme. K temu je pripomoglo tudi to, da so se teh konferenc udeležili tudi komunisti in prosvetni delavci, ki čutijo potrebo pomagati mladini; ki je kot politična organizacija pomemben faktor v družbi.

V Trzinu se je občinske konference udeležilo poleg 150 mladincev in mladink tudi skoraj vse tamošnje učiteljstvo. Na dnevnem redu je bilo vprašanje neorganizirane in nezaposlene mladine. Sklenili so, da bodo v kratkem organizirali zbor mladine, kamor bodo povabili mladince iz vseh bližnjih občin in tudi iz novomeškega okraja.

V Sentjanžu se konference ni udeležilo toliko mladincev, vendar so na njej izvolili nov občinski komitej, ki je garant za poživitev mladinske organizacije v tem kraju.

V Cerkljah je bilo na konferenci preko 90 mladincev, ki so se tudi dotaknili raznih družbenih problemov, največ govora pa je bilo o kulturno-prosvetni dejavnosti, ki je zelo razgibana in to prav po zaslugi mladinske organizacije.

V Brežicah je bila konferenca zelo slabo obiskana, tudi diskusija je bila nekonstruktivna. Toda tudi tu so izvolili dober občinski komitej, ljudi, ki so že dokazali prve uspehe v svojem delu. Kmalu po prvi konferenci so sklicali še drugo,

Kako je z reorganizacijo trgovskih podjetij v našem okraju?

Reorganizacija trgovskih podjetij je nujna. Trgovska podjetja z velikim številom poslovalnic so bila najprimernejša oblika trgovskih podjetij v dobi garantirane preskrbe in obveznih odkupov, medtem ko danes — v dobi, ko skušamo v našem gospodarstvu sprostiti ekonomske zakone, ki naj bi v okviru planskih odnosov prosto usmerjali gospodarsko delovanje — taka oblika več ne ustreza. To je imel v vidu tudi Zvezni izvršni svet, ko je sprejel Uredbo o trgovanju ter o trgovskih podjetjih in trgovinah (Ur. l. FLRJ št. 56/54), ki natančno določa, da morajo vsa trgovska podjetja v roku šestih mesecev prilagoditi svoje poslovanje določbam uredbe.

Po določbah nove uredbe so lahko trgovine samostojne go-

spodarske organizacije ali pa v sestavi trgovskega podjetja, s tem, da lahko take trgovine same nabavljajo blago same določajo cene blagu, najemajo kratkoročne kredite za obratna sredstva in imajo svoj tekoči račun. Za vsako trgovino se vodi knjigovodska evidenca oziroma za vsako trgovino posebej obračunava dohodek Trgovina v sestavi podjetja ima tudi samostojne obveznosti do družbe.

Poslovalnice obstoječih trgovskih podjetij imajo pravico da se odcpejijo od podjetja in se popolnoma osamosvojijo, lahko pa ostanejo še nadalje v sestavi podjetja kot samostojne trgovine. V zadnjem primeru so možne tudi razne kombinacije (obstajajo štiri variante) in to predvsem za tiste poslovalnice, kjer se niso pogojili za popolno osamosvojitve. To pa seveda ne pomeni, da se ne bodo čez čas tudi te poslovalnice popolnoma osamosvojile. Torej je popolna osamosvojitve najvišja oblika reorganizacije, h kateri teži uredba, medtem ko so vse ostale kombinacije nižja in začasna oblika reorganizacije.

S pripravami za reorganizacijo so nekatera trgovska podjetja pričela že pred meseci, med vodilnimi trgovskimi nameščenci pa so bili tudi ljudje, ki so še vedno računali na razne spremembe v predpisih, zaradi česar so čakali z reorganizacijo do zadnjega. V takih podjetjih je seveda nemogoče takoj izvršiti popolno osamosvojitve poslovalnic, za katero so potrebne temeljite priprave in analize. Zato ni čudno, če so skoraj v vseh podjetjih sprejeli sklep, da bodo izvršili reorganizacijo po drugi varianti (nižji obliki reorganizacije), in da bodo s 1. januarjem — če se bo pokazalo, da je to pozitivno in gospodarsko — pričeli s popolno osamosvojitvijo poslovalnic oziroma trgovin v sestavi trgovskih podjetij.

Tudi Gospodarski svet pri OLO Krško je po mojem mnenju zavzel do reorganizacije nepravilno stališče, ko je odločil, da je druga varianta (nižja oblika reorganizacije) obvezna za vse poslovalnice, popolno osamosvojitve pa je priporočil samo poslovalnicam, kjer so »zreli« pogoji za to. Mislim, da ob tako formuliranem sklepu ne bodo kmalu zreli pogoji, čeprav je znano, da je veliko posloval-

nic, ki si žele popolno osamosvojitve. Prav zaradi tega in pa zaradi cilja, h kateremu teži uredba, bi bilo bolje, da bi formulirali svoj sklep v običnem smislu: popolna osamosvojitve (prva varianta) je obvezna za vse poslovalnice, razen za tiste, kjer se niso zreli pogoji. Le-te naj bi ostale za zdaj v sestavi trgovskega podjetja, seveda s samostojnostmi, ki jih določata uredba in pogodba med trgovino in podjetjem.

Morda je res nemogoče začetj takoj s popolno osamosvojitvijo poslovalnic. Kajti — kakor je bilo že rečeno — so nekatera podjetja čakala s pripravami do zadnjega in bi bilo verjetno tudi gospodarsko škodljivo, če bi zahtevali, da se vse poslovalnice s 1. julijem osamosvojijo in postanejo samostojne gospodarske organizacije.

To pa nikakor ne pomeni, da je nujno reorganizirati vse poslovalnice oziroma trg. podjetja po drugi varianti, s popolno osamosvojitvijo pa počakati do 1. januarja 1955. Zavedati se moramo, da nimajo trgovski nameščenci v poslovalnicah toliko pomislekov glede posameznih določb uredbe, kolikor se bojijo, da nimamo še sposobnega trgovskega in knjigovodskega kadra, ki bi bil v stanju voditi samostojne gospodarske organizacije. V nekaterih poslovalnicah pa ne bodo imeli niti teh pomislekov, če se bo knjigovodstvo poenostavilo, o čemer se je že veliko razpravljalo. Seveda bo v tem primeru morala tudi Narodna banka prilagoditi svoje poslovanje možnostim enostavnega knjigovodstva. Delovni kolektivi nekaterih poslovalnic tudi nimajo bojazni, da bi se povečali stroški. V trgovini št. 1 v sestavi trgovskega podjetja »Potrošnja« v Krškem so namreč v času od 1. aprila — ko se je izvršila reorganizacija — povečali koeficient obratovanja, znižali stroške, povečali izbiro blaga, nekoliko znižali cene in zvišali promet.

Nekateri poslovojdje poslovalnic imajo pomisleke, da bodo imeli z osamosvojitvijo poslovalnice več odgovornosti in dela, ne bodo pa za to nagrajeni. Prenekateri je imel doslej na račun mlajših nameščencev, ki so bili plačani pod obračunskim povprečjem, plačo nad povprečjem. To je bilo mogoče samo, dokler je obstajal skupni plačni sklad za celo podjetje in bo mogoče tudi v bodoče v tistih trgovinah, kjer imajo zaposlenih več mlajših moči, ne bo pa to mogoče v poslovalnicah, kjer sta n. pr. zaposlena samo dva starejša pomočnika oziroma pomočnik in poslovojdja. Tudi taki pomisleki so nepotrebnosti, ker se bo take nameščence lahko nagrajevalo v obliki presežnih plač, ki pa bodo odvisne od višine opravljenega prometa in s tem od sposobnosti in pridnosti tega osebeja.

Mirno lahko rečem, da delovni kolektivi poslovalnic niso proti reorganizaciji trgovskih podjetij v tem smislu, da bi se poslovalnice popolnoma osamosvojile in postale samostojne gospodarske organizacije. Delovni kolektivi poslovalnic trgovine št. 1 in 3 »Potrošnja« v Krškem, trgovine v usnjem Sp. trgovskega podjetja v Sevnici in še nekatero druge so celo za takojšnjo osamosvojitve, če bi bilo v kratkem rešeno vračanje poenostavitve knjigovodstva. Nameščenci, predvsem pa poslovojdje omenjenih poslovalnic, menijo, da bi bila taka osamosvojitve pozitivna ne samo za delovni kolektiv posamezne poslovalnice, ampak tudi za potrošnike.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

Setine F.

KMETIJSKI RAZGLEDI

Novice in dopisi iz naših krajev

Prpravite zemljo na setev

Prvi ukrep ljudske oblasti za pomoč poškodovancem, ki so bili prizadeti po neurju 4. t. m., je preskrba s semeni in umetnimi gnojili. Semena in umetna gnojila bodo te dni začele deliti pristojne kmetijske zadruge na

nakaznice, hatero bo izdajal posameznim oškodovancem pristojni občinski odbor s podpisom osebe, ki je potrebe po semenih in umetnih gnojilih na področju posamezne občine ugotovila. Da boste semena lahko čim-

prej uporabili, pripravite takoj zemljo za setev. Njive preorjite — pobranajte, da se brazda ne bo zrušila. Tam, kjer je zemlja odneslo, je sejati graščico in lupino, ki se naj v jeseni porodje, da bo zemlja dobila nekaj humusa — bo vsaj drugo leto delno sposobna za vrste kulture. Tudi usti travniki, kjer je travna ruša uničena, se naj preorjejo — dosejajo z deteljo in travno mešanico. Ostali travniki naj se očistijo — pognojijo, da bo lahko rasla vsaj otava.

Opozarjamo, da se bo vsaka zloraba pri prevzemu semen in umetnih gnojil, po osehah, ki niso bile poškodovane, strogo kaznovala. Seme, umetna gnojila bodo samo na področju krškega okraja stala 6 milijonov dinarjev, zato se izkoriščanja ne bo dovoljevalo.

1 milijarda 600 milijonov

Ameriški kapar, ki je ostal še živ na sadnem drevju in se rešil uničevalnega zimskega škropljenja ali pa živi brezskrbno na oslabelem drevju slabih sadjarjev, bo pričel v teh dneh ploditi svoj zarod. Samica kaparja, ki je ostala živa, bo dorasla in izlegla žive, s prostim očesom komaj vidne rumenobarvne ličinke ter se bo v razdobju šestih tednov razlezlo po vejah, vejicah, plodovih in listju 400 — 600 škodljivcev. Vse to bo doraslo v drugi polovici julija in se na isti način množilo dalje, tako hitro, da bo v jeseni že blizu ene milijarde šest sto milijonov kaparjev, ki bodo drevju sesali izpod lubja sokove in ga zastrupljali. Naloga in dolžnost vseh, ki imajo sadno drevje, je, da ga zaščiti pred tem malim, toda množičnim škodljivcem in ga uničujejo ne samo pozimi, temveč tudi poleti. Kljub na videz temeljitemu zimskemu škropljenju lahko ostane še živ pod lubjem, na vejah, v vrhovih, a ga prenese veter, ptiči ali žuželke od drugod ter mu drevje, ki je bilo poškropljeno pozimi in postalo čisto ter ima lepo gladko lubje, še posebno ugaja.

od drevja dohodke. Kakor je kapar v vseh visokih razvitih državah z naprednim sadjarstvom izločil iz proizvodnje sadjarje, ki ne zaslužijo tega imena, tako bo tudi pri nas. Zato naj vsakdo premisli, s čim bo delal, s škroplilnicami ali sekirami.

Velika družina...

Koloradski hrošč, največji škodljivec krompirja, se je zaradi slabe zaščite krompirja v preteklih letih in tudi letos tako močno razmnožil, da nam v nekaterih predelih okraja že resno ogroža pridelek. Hrošči, ki so jih posamezni lastniki krompirišč do sedaj le obirali, so pustili na listju toliko jajčec, da bi ličinke in iz njih izlegli hrošči, če bi jih pustili, v drugi generaciji že uničili zelene dele krompirja ter zelo zelo zmanjšali pridelek ali celo uničili. Z ozirom na to, da je krompir naša vsakdanja hrana, se nadaljnjemu pridelovanju ne moremo in ne smemo odpovedati. Ker ga pa z obiranjem ne bomo mogli uničiti, je dolžnost vsakogar, da čimprej prične s škropljenjem ali prašenjem

okuženih nasadov. Nevarnost je resna, zato se bo vršil tudi v nedeljo, 20. junija, splošni pregled krompirišč, nato pa bo potrebno vse primere okuženih sredstev ter s tem zavirati širjenje hrošča v sedaj neokužene kraje. Sredstva proti koloradskemu hrošču kombinirajmo s sredstvi proti krompirjevi plesni (porjavenju in sušenju listja), ki povzročajo pri nas predčasno zorenje krompirja ter povzročajo predvsem v mokrih letih zmanjšanje pridekla celo za polovico. Najboljše sredstvo za kombinacijo je bakreno apno v 1% raztopini. Vsekakor pa moramo vedeti, da bo v bodoče potrebno škropljenje krompirja, in če ne bomo mi uničevali hrošča, nam bo uničil hrošč krompir.

Ali pravilno vzgajamo?

Kadar govorimo o vzgoji otrok na deželi, mislimo predvsem na šoloobvezne otroke, ker ti navadno povzročajo staršem največje skrbi. Temu ni do učenja, drugi ima veselje, pa je manj nadarjen itd. Pravilno vzgajati in oblikovati otrokovo osebnost, ni lahka stvar.

Pred nekaj dnevi je stopila pred skupino šestih otrok mati z nožem v roki in jim grozila, da jih bo razrezala na drobne kose, ker so v soli povedali učitelju, da njen sin, učenec prvega razreda, prepisuje pri računstvu. Pa se vprašajmo, koliko ljudi srečamo v življenju, ki so pripravljeno prevzemati naše težave na svoja ramena in jih reševati v našo korist? Zavedati se moramo, da je šola ustanova, ki dodaja otroškim igravam še pisalno orodje, zvezke in knjige. Proces izobrazbe pa povzroča pri otrocih nešteto težav in problemov, ki jih morajo samostojno reševati, da se bodo lahko kasneje vključili kot člani družbe v delo. Zlastno je, ko poslušajo otroke, ki s svojim skromnim razumom obsojajo taka dejanja in si primorani, da tudi sam izreče resne besede, ki pa zelo kvarno vplivajo na odnos otrok do staršev in sploh do starejših ljudi.

Ko sem se nedavno pogovarjal z neko materjo o težavah, ki jih povzročajo njeni otroci izven šole in pri pouku, je dejala: »Saj mi jih tepemo, pa kaj, ko nič ne pomagajo! Zakaj je tu pretepanje na dnevnem redu? Psnik Valentin Vodnik je zapisal v pesmi »Zadovolni Kranjec« sledeče: »Slovenec, tvoja zemlja je zdrava.« Tu na vidno lepo posestvo, ki pa je le delno obdelano. Starši pa obiskujejo vse seje v okolici in stikajo za priložnostnim služkom. Kaj pa otroci? Ti pa se potepate po vaseh. Ker si

prisvajajo tujo lastnino jih ljudje preganajo; stikajo po drevju in pobijajo ptičke; so umazani in raztrgani ter ne vedo, ali so siti ali lačni...

Zavedati se moramo, da so otroci živa bitja, ki rastejo in se razumsko razvijajo. Se nekaj let, pa bodo potrdili pregovor: »Oče sina do praga, sin očeta čez prag!« S. S.

Nepravilno ravnanje z otroki

Vsem nam je znano, koliko in kaj daje skupnost za naše otroke, vendar se najdejo še posamezniki, ki namenjeno podporo — otroške doklade — porabijo v druge namene, v navedenem primeru za pijanje.

Navedel bom samo en primer, ki je zelo kritičen, je pa resničen. Na Senovem živi družina — to je oče, mati in štiri otroci v starosti od 3 do 10 let. Oče je zaposlen kot šofer pri rudniku z mesečno plačo okoli 10.000 din, in prejema tudi pripadajoče otroške dodatke za vse štiri otroke.

Ti podatki so dovolj jasen dokaz, da bi ta družina ob pravilni razdelitvi denarja lahko primerno živel. Če pa pogledamo stanje in pogoje, pod katerimi otroci žive, je pa povsem drugače.

Sam sem pričal izpovedi matere gornjih otrok, ki mi je pripovedovala, da nima kaj kuhati, otroci pa so večkrat lačni kot siti, dostikrat jim ne more posesti kruha, ki je za te otroke glavna prehrana. Večkrat se tudi dogodi, da so otroci brez zajtrka, ako pa dobijo zajtrk, je to črna kava. Če nam je znan naveden primer prehrane otrok, se nam res ni treba čuditi, zakaj so ti otroci tako slabi in večkrat bolni. Tudi sama obleka otrok nam zgovorno kaže, da živijo otroci v bedi in brez vsakršne nege, ki je je potreben vsak otrok.

Kdo je tega kriv? V prvi vrsti oče, ki vsak mesec zapravi poleg svoje plače tudi otroške dodatke na vino in v druge namene. Zena-mati čisto razumljivo ne more nakupiti potrebnih prehranskih artiklov, ker je ostala brez denarja in je prisiljena jemati blago na up, tako da je dolžna v vseh trgovinah. Ne vem, kaj bo sedaj, ko ji v trgovinah ne dajo več na up.

Mislím, da bo morala v prvi vrsti na to paziti Uprava rudnika, da bodo dati otroške dodatke materj in ne več očetu, a

kljub temu bo potrebno še naprej paziti, da bodo tega kaj deležni otroci, ki so pri vsem tem nedolžni, in mislim, da se tako izrazim, niso obsojeni na gladovanje.

Opozoril bi s tem naše nadzorstvene organe, da temu povsod svetijo malo več pažnje, ker naš zakon ne dopušta takega ravnanja z otroki, marveč nam nalaga dolžnost, da vzgajamo zdrave, družbi koristne državljanke.

IZ PISEC

Pevski zbor KUD Kapele bo v nedeljo, 20. junija, gostoval v Pišecah v gasilskem domu ob 15. uri s slovenskimi narodnimi in umetnimi pesmimi. Zbor šteje nad 20 pevcev in je bil ustanovljen šele lani. Nastopal je že na več prireditvah v Kapelah in okolici. Zbor vodi tov. Ivan Pinterič. D.V.

Zakaj enostavno, če gre komplicirano?

Na šoli Podgorje pri Sevnici se pripravljajo 9 učencev in učenka na pripravi izpit iz snovi za prvi gimnazijski razred. Za pristojnost k izpitu je potrebna prošnja, kateri mora biti priloženo zadnje spričevalo in rojstni list. Za vse učence in učenke sem rojstni list dobil brez težav, ko na matičnih uradih v Sevnici in Zabukovju, le za eno učenko iz Podgorja so se pojavile zapreke, ki so mi nerazumljive. Podgorje spada pod matični okoliš Zabukovje, kamor sem se za učenko obrnil in prošnjo za rojstni list. Matičar v Zabukovju je izjavil, da rojstnega lista ne more izstaviti, ker so Nemci med okupacijo odnesli del podgorškega arhiva v Sevnico, drugi del pa na Blanco. Ker je Sevnica bliže, sem se

obrnil na tamošnji matični urad. Matičar mi je odpisal, da so tozadevne matične knjige iz Podgorja na Blanco.

Mati omenjene učenke se je s kolesom odpeljala na Blanco, kjer je končno dobila rojstni list. Njen dom je od Zabukovja oddaljen samo pol ure peš hoje, pa je morala v oddaljeno Blanco.

Ali se ta žalostna dediščina Nemcev res ne da odpraviti? Ako so oni odnesli matične knjige iz Zabukovja na Blanco, zakaj odgovorni činitelji ne store potrebnih korakov, da bi se zopet prenese nazaj, kamor spadajo? Ljudem se delajo nepotrebne ovire in nepotrebni stroški ter izguba časa. Popravimo, kar so zakrivali oholi Nemci. B. O.

V Leskovcu so praznovali

V nedeljo so v Leskovcu praznovali svoj občinski praznik. Ze pred meseci so na občnih zborih SZ razpravljali o svojem občinskem prazniku, predlagali so 13. junij, pri čemer je tudi ostalo.

Zadnje čase so se vse množične organizacije mrzlično pripravljale na to prireditve, ki se vrši le enkrat na leto, zato jo je treba temeljito pripraviti.

Praznovanje se je pričelo že v petek, ko so v Velikem Podlogu v zadržnem domu uprizorili »Volkodlake«. Obisk je bil zadovoljiv, saj se je dvorana napolnila do zadnjega kotička.

V soboto popoldne je bil partizanski pohod k spomeniku petih padlih borcev v Krakovo. Šli so preko Velikega Podloga, kjer so se jim pridružili še Podložani. Po slabi in razmočeni poti so se v srevodu pomikali do tri četrt ure oddaljenega spomenika. Te komemoracije so se udeležile vse množične organizacije leskovške občine, iz Kostanjevice, Krškega in drugod. Pred spomenikom je govoril predsednik OOSZ in ljudski poslanec tov. Colarič, ki je dejal, da naj čuvamo pridobitve NOB in svobodo, za katero so dali svoja mlada življenja borci, katerih se danes spominjamo. Po govoru so pripadniki predvojaške vzgoje izstrelili častno salvo, nato pa so pionirji iz Leskovca in Podloga se recitirali in zapeli nekaj pesmi. Komemoracije se je udeležil tudi tov. Vodopivec iz Kostanjevice, ki je edini ušel za hrbtnemu napadu Nemcev 27. aprila 1945. Sorodniki padlih in drugi udeleženci so spomenik obišli z venci in cvetjem.

Zvečer so v zadržnem domu v Leskovcu uprizorili komedijo »Zupanova Mica«, kjer je nastopal tudi mladinski in moški pevski zbor ter folklorna skupina.

V nedeljo je imel Leskovec

praznično lice. Hiše so bile vse okrašene, na cestah so bili transparenti, vse je bilo v prijetnem razpoloženju. Ljudje so bili že navsezgodaj pokonci, spat niso mogli, kako tudi bi, ko so obhajali deveto obletnico vrnitve iz taborišča na svojo domačije, na svojo zemljo. Da, devet let je že tega, pa se jim zdi, kot bi bilo šele včeraj. Vse so si do potankosti zapomnili, dobro vedo, kaj so našli doma in kaj ne. Poljsko orodje, posodo in drugo so iskali po vasi drug pri drugem. Cesar niso imeli, so si potem nabavili. Težko je bilo življenje zanje po vrnitvi. Polja so bila opustošena, vinograde so jim Kočevarji, ki so se v njihovi odtotnosti naselili, posekali...

Kljub opustošenim domačijam so se ob vrnitvi iz Nemčije veselili, saj so prišli na svoje domove. V nedeljo je bila že navsezgodaj budnica. Streljali so tako, da je bila vsa vas pokonci. Ob 8. uri je bila slavnostna seja občinskega ljudskega odbora, katere so se udeležili vsi zastopniki množičnih organizacij, predstavniki OLO, OOSZ in predstavniki občine Krško. Po seji je bila otvorjena šolska pionirska razstava, kjer so razstavljali svoja dela mladi fotoamatjerji, modelarji, konstruktorji, rezbarji, kemiki, razstavljena pa so bila tudi ročna dela. Delo po pionirskih krožkih na leskovski gimnaziji nas je prijetno presenetilo. Ne bi si mislili, da ti otroci res toliko zmorejo. Večkrat jih starši niso pustili na krožke, sedaj pa, ko so si ogledali razstavo in ko so videli, da njihovi otroci na krožkih ne izgubljajo po nepotrebnem časa, jih bodo prav gotovo raje pustili.

Pripravljena je bila tudi živinska razstava, kjer je bilo razstavljenih 102 krav, 8 plemenskih bikov in 8 telic. Razstavljali so živinorejci leskovške občine. Kot opazovalci pa so bili zastopniki člani KZ Brežice, Kapele, Artič, Studenca, Krškega, Vidma, Prekope in Kostanjevice. Vse to dokazuje, da imajo v Spodnjem Posavju veliko zanimanje za živinorejstvo. Najboljši živinorejci so prejeli nagrade, in sicer je bilo skupno razdeljenih za 52.000 dinarjev nagrad.

Popoldne so se zbrali ljudje pred obnovljenim spomenikom padlih borcev iz prve svetovne vojne. Po govoru predsednika občine tov. Grebena so leskovški mladinci v narodnih nošah položili pred spomenik venec. Od spomenika je krenila povorka pred Zadržni dom, kjer se je vršila glavna svečanost, katere se je udeležilo preko 500 ljudi. Na zadržnem domu je bila odkrita spominska plošča, kjer je vklesanih 14 imen padlih partizanov iz Leskovške občine. Pred ploščo so položili vence predstavnik množičnih organizacij in svojci. Med častnimi gosti je bila tudi mati padlega heroja tov. Milke Kerin iz Podloga.

Po svečanosti, ki je trajala do pete ure popoldne, se je vršilo ljudsko rajanje, ki je trajalo pozno v noč.

IZ BREŽIC

Gimnazijski učni uspehi so letos precej boljši od onih lanskega leta. Vseh dijakov je bilo vpisanih 538, to je 272 moških in 266 žensk. Na nižjo gimnazijo jih odpade 343, to je 177 moških in 166 žensk, na višjo pa 195, od teh 95 moških. Po 3 vzporednice sta imela samo prvi in drugi razred, po dve vzporednici pa vsi ostali razredi, razen sedme in osme, ki sta brez paralele. Najštevilnejša razreda sta bila 1. a in 1. c, vsak po 44, najmanjši so bili razredi 2. c s 24 dijaki, 4. a prav toliko in osma prav toliko. Izdelalo je razred 60 odst. dijakov, med njimi 154 dečkov in 169 deklic, in sicer na nižji gimnaziji 59 odstotkov, to je 97 dečkov in 105 deklic ter na višji 62 odst., to je 57 dečkov in 64 deklic. Največ odličnjakov (pet) ima 3. a razred. Sledijo 4. a in osma s po dvema odličnjakoma, medtem ko imajo po enega odličnjaka razredi: 1. a, 1. b, 2. b, 4. b, 5. a, 6. a, 6. b. Brez odličnjakov so razredi 1. c, 2. a, 2. c, 3. b, 5. b in 7. Najboljši razred je 4. a, kjer je 92 odstotkov pozitivnih ocen, najslabša sta 2. b in 2. c s komaj 50 odstotkov pozitivnimi ocenami. Na višji je najboljša osma s 75 odst. pozitivnimi ocenami in najslabša 5. a z 51 odstotkov takih ocen. Razredi

1. a, 1. b in 5. b imajo po šest takih dijakov s tremi ali več slabimi ocenami. Deklice so pri tem v znatni manjšini in imajo tudi pri odlikah večino nad dečki.

Razstavo slik in risb svojih dijakov je priredila gimnazija, da tako učenci lahko spoznajo uspehe svojega dela na tem področju. Risanje je obvezno od 1. do 6. razreda. Težišče pouka akademskega slikarja Kuglerja je v tem, da se vzgaja ustvarjalna sila dijakov in da mladina spozna temeljna pravila perspektive. Uspeh bi bil gotovo še mnogo večji, če bi imel zavod posebno risalnico. Zaradi hude stiske učilnic je bila svoječasna risalnica uporabljena kot razred. Za uspeh pri pouku umetnostne zgodovine bi bil potreben epidiaskop. Razstava je pokazala, da je darovitost v tem predmetu povprečno dobra. Najvišji razred je zmogel že prav realistično podati opazovane predmete. Zanimiv je uspeh pouka risanja na tem zavodu tudi v tem, da je bila od 15 najboljših risb našega zavoda izbrana za razstavo otroških risb, ki bo ob mednarodnem kongresu UNESCO za mladino v Zagrebu, risba »Pastir« Vladimirja Kebra iz 3. b razreda.

GASILSTVO

OGZ pripravlja seminar

Da bi izpopolnili naš operativni gasilski kader, smo prevzeli nalogo, da izvedemo izpite za vse tiste tovariše gasilce, ki imajo veselje in žele postati gasilski podčastniki, a nimajo možnosti iti v gasilsko podčastniško šolo. Zato bomo zbrali v teh dneh vse kandidate za bodoče podčastnike na seminar, ki bo trajal dva dni, v katerem bomo predelali predpisano učno snov. Ta seminar bo dal podlago našim članom gasilcem, da se bodo lahko temeljito pripravili na poseben izpit, ki bo v mesecu avgustu.

To potrebo smo uvideli zaradi tega, ker so naša gasilska društva posebno na deželi delavna, vendar pa nimajo možnosti, da bi se članj strokovno izpopolnjevali po društvi samih.

Druga skupina tatov iz MTT obsojena

Danes je bila izrečena sodba zoper drugo skupino tatov tektila iz MTT, ki je po obsegu sicer manjša od prve, vendar je družbena nevarnost posameznikov v tej skupini še vedno precejšnja.

Obsojeni so bili: Alojz Zorle na 8 let strogega zapore, Alojz Kranjc na 9 let strogega zapore in Rudolf Sežič na 6 let strogega zapore. Vsi trije so tudi bili obsojeni na kazen omejitve državljanjskih pravic za dobo 3 let. Ljudmila Zorle, Jožef Talan, Julij Šturič, Ana Kolmančič Marija Požarac, Katica Rodeš, Adela Baronik, Marija Loparnik, Ivan Fluher, Franc Sežič, Anton Kranjc, Bruno in Angela Slavinec pa so bili obsojeni na kazni od 2 mesecev do 1 leta zapore. Ob ravnanju proti tretji skupini 40 tatov iz MTT se bo začela v torek, dne 22. junija 1954.

Štajerska v borbi

Roš Albina:

Pogajanje za rudnik Hrastnik

(Nadaljevanje in konec)

Cez gozd jo je mahnil v dolino. Od daleč je zagledal hišo, v kateri je imel napovedan sestanek. »Nak, tja ne grem«, si je mislil, »prekoračiti bi moral zopet cesto. Lahko bi me kdo opazil.« In res; odšel je k sosednji hiši, kjer je bila pekarna. Pek se je nemalo začudil, ko ga je ugledal. »Skrij se, za božjo voljo, ženske bodo prišle vsak čas po kruh.« Domenila sta se, da je potem pek odšel k tisti hiši vprašati, kakšen je položaj. Tam ga je vso noč čakal nemški oficir, da bi se pogovorili. Nemec je imel s seboj nemško uniformo, pripravljeno za Bojana. Poleg uniforme si je nadel še nemško ogrinjalo in čepico, nakar sta z oficirjem odšla mimo nemških straž, ki so strumno pozdravljale

nič hudega sluteč Nemca in partizana, v nemški štab.

V štabu je že neestrno čakal kapetan Greisler.

Kapetan Greisler je prejšnji večer umaknil vse straže, mimo katerih bi moral iti Bojan. Na žalost je pa en dan poprej prišel v Hrastnik z enim bataljonom esesovec Schmidt, ki je po hrastniški dolini postavil svoje straže in uredil zasilne bunkerje, seveda brez Greislerjeve vednosti. Streljali so torej Schmidtovi vojaki.

Greisler je takoj načel pogovor o rudniku. Povedal je, da nameravajo Nemci pred odhodom rudnik minirati in ga tako rekoč uničiti. Partizani so pa to na vsak način hoteli preprečiti.

»In kaj bi hoteli vi?« je vprašal Bojan kapetana.

»Mi bomo to na vsak način preprečili,« je odgovoril Greisler, »ovira nas sedaj Schmidt, s katerim se ni šaliti.«

Malo je pomislil, nato pa nadaljeval: »Vi pa nam boste zagotovili svobodo, seveda nam oficirjem.«

Da, To jim je Bojan obljubil. Da bi obljuba še bolj držala, ga je vzel s seboj v partizanski štab, kjer so se o tem še enkrat skupno dogovorili o preprečenju miniranja.

Kapetan Greisler, ki je večkrat govoril s Schmidtom, je napeljeval pogovore z njim na partizane, o katerih pa ta ni hotel ničesar slišati. Pri vsakem večjem poslopu je postavil svoje straže, do rudnika pa sploh ni prišel. Na postaji je stal velik oklopni vlak, kjer je imel tudi svoje ljudi.

Lepega popoldneva je Greisler povabil Schmidta v svoj avto in mu dejal, da se bosta popeljala malo proti Trbovljam. Greisler je zopet napeljal pogovor na partizane, na miniranje rudnika itd. Nista se še pripeljala do pol poti, ko sta se pričela pripraviti. Greisler je ustavil. Vsak je sko-

Z občnega zbora OOLT

Nj običaj, da se občni zbori oziroma skupščine vrše sredi leta. Toda kaj hočemo, če pride do tega, nekje je pač treba iskati vzroke. Kljub temu, da se je odbor pripravljaj na skupščino že konec lan. leta, ni uspel. Nekatera društva in klubi niso pravočasno izvedli občnih zborov, razen tega pa niso čutili dolžnosti, poslati svoje zapisnike in sezname delegatov na OOLT. Vse to je torej vplivalo na zakasnitev skupščine.

V torek se je zbralo 28 delegatov iz osmih društev na skupščini OOLT v mali dvorani doma JLA v Brežicah, kateri so v razpravi nanizali mnogo zelo važnih problemov.

BREZ FINANČNE POMOČI SE LT V OKRAJU NE BO MOGLA RAZVIJATI

V Bistrici ob Sotli so izvedli pred leti avto-moto dirke, katere zaradi vremenskih nepriključnosti niso uspeli. Zaradi tega se je Avto-moto društvo zadolžilo za 200.000 dinarjev. Ker država niso mogli poravnati, subvencij ni bilo od nikoder, so bili primorani prodati svoje vozilo. Tako so ostali brez avtomobila.

Klub mladih tehnikov v Leskovcu je začel dobro uspevati šele potem, ko so prejeli od Glavnega odbora LT kot nagrado za uspešno delo rezbarski, konstruktorski pribor in material za kemične poizkuse. Ta klub je bil ustanovljen na pobudo OOLT.

NA VSEH VIŠJEORGANIZIRANIH ŠOLAH JE TREBA USTANOVITI »KLUBE MLADIH TEHNIKOV«

Prvi poizkus, kako lahko uspeva »Klub mladih tehnikov«, je uspel. Potrebna so seveda finančna sredstva. Šolsko mladino bomo pritegnili v različne krožke in ji širili tehnično obzorje. Šolska mladina bo tehnično vzljubila. Ko bo zapustila šolo, bo tesno navezana na določene panoge Ljudske tehnike, da bo čutila potrebo še naprej sodelovati v njej. Vključila se bo v organizacije LT, kjer bo časoma imela vodilno vlogo.

OOLT je predložil okrajnemu ljudskemu odboru proračun v znesku 767.000 din. Za zdaj še niso bili obveščeni, kakšna vsota je določena zanje. Treba bo pač nekaj žrtvovati in »Klub mladih tehnikov« bodo zaživel v skoraj vseh višjeorganiziranih šolah, mladina, zlasti kmečka, se bo tehnično izobraževala in bo domovini mnogo več koristila in s tem poplačala vse, kar bo od družbe prejela. Poleg tega pa bo delno rešeno vprašanje, kako zaposliti izvensolsko mladino. Čež nekaj let bi se z njihovo pomočjo društva močno številčno in kvalitetno okrepila, OOLT ne bo imel več takih težkih pri ustanavljanju in obnavljanju novih društev. Vsekakor je že čas pričeti s tem za napredek tehnike tako važnim delom, če hočemo doseči glavni smoter — tehniko mladini — tehniko ljudstvu.

OOLT bi tako uspel obnoviti društvo LT na Senovem, če bi bilo dovolj prekaljenih mladincev, ki bi si upali voditi in

usmerjati delo omenjenega društva. Zanimanje med mladino je veliko, nimajo pa dovolj možnosti.

Aero-klub Cerklje je mlado društvo. Ustanovili so ga šele letos. Vključuje šolsko in dorasčajsko mladino. Usposobili bodo jadralce, padalce in modelarje. S kadrom so preskrbljeni, tako da je njih uspeh zagotovljen. V sklopu svojega društva nameravajo ustanoviti še radioamatersko sekcijo.

V prihodnjem tednu bo ustanovljeno tudi brodarsko društvo v Brežicah.

Število članstva in društev stalno narašča. Žal pa naraščajo tudi cene tehničnega materiala.

STADION MATIJE GUBCA V KRŠKEM JE TREBA POPRAVITI

Avto-moto društvo Krško namerava izvesti še v tem letu velike motorne dirke na stadionu Matije Gubca. Ker ga je voda močno poškodovala, so zahtevali na skupščini, da se takoj sestanejo vsa zainteresirana društva, klubi in predstavniki oblasti, da se bo stadion popravljen in usposobil za dirke.

V bodoče bo še tesneje sodelovanje med organizacijo LT in Društvom inženirjev in tehnikov. Skupno bodo še nadalje nudili kmečki mladini vsoto tehnično pomoč ter jo pripravljali za sposobne in napredne gospodarje.

Opazja se, da zavzemajo avto-

moto društva preozko poslanstvo. Res je, da imamo odlična društva, saj je bilo n. pr. Avto-moto društvo Krško pohvaljeno celo na zveznem plenumu v Sarajevu. Usposobijo sicer mnogo vozačev, toda v bodoče bodo seznanjali tudi kmečko mladino z upravljanjem traktorjev, priključkov in kemično zaščito.

OD OBLASTI NOBENE PODPORA, NITI ZANIMANJA

Zalostno je dejstvo, da je od povabljenih čutilo dolžnost priti na občni zbor le nekaj predstavnikov oblasti oziroma predstavnikov ustanov in podjetij. Vse to kaže, da podcenjujejo pomen LT, pri tem pa ne pomislijo, da prav LT usposablja ljudi za vojsko kakor tudi za napredno delo in za razvoj naše domovine. Da ni zanimanja za razvoj LT naj registriramo dokaz 20.000 din subvencije za napredek LT v primeri z drugimi okraji, ki prejmejo preko milijon dinarjev.

Vse to in še marsikaj se je razpravljalo na okrajni skupščini LT. Novoizvoljeni odbor je dobil smernice za bodoče delo. Ustanoviti mora klube mladih tehnikov, nova društva, razširiti število članstva itd. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da napredek ne bo odvisen le od novoizvoljenega OOLT, temveč tudi od posameznih društev in oblastnih organov, ki bodo morali v bodoče nuditi več materialne in moralne pomoči.

IZ PIONIRKEGA ŽIVLJENJA

MOJ DOM

Mnogo je ljudi, kateri zablodijo daleč po svetu. Kljub temu da tam živijo zadovoljno in udobno, se jim velikokrat stoji po njihovem rojstnem kraju oziroma domu.

Bela cesta se vije po širokem prostoru daleč v neskončnost. Od ceste, mimo zelenih travnikov proti griču, na katerem stoji moj dom, vodi ozka steza, katero spremlja žvrgolenje ptic in prijeten vonj cvetic, ki opajajo naravo. Okoli griča se prepleta nizka ograja, v kateri se prešerno košati sadovnjak. Ob večernem mraku se po sadovnjaku razliva mesečina in rože se globoko priklanjajo. V šumečih bukovih gozdovih se oglašajo slavci in takrat nalahno zasumijo mlada drevesa, kot da se jih je dotaknila hladna roka mesečine.

S prijaznega griča, na katerem stoji moj dom, je lep razgled po vsej široki zeleni dolini. Daleč od bukovih gozdov se razprostirajo dehteti travniki, prepreženi z drevjem in ozkimi belimi stezicami. Ob vnožju hribovja pa se lesketajo raztresene vasi. Hiše so precej nizke in oddaljene druga od druge. Na nasprotni strani se dviga visoko grmovje in hribi, zasajeni z vinogradi. Včasih zasumi v grmovju s tistim skrivnostnim glasom, ki vzdrami človeka iz sanj, kakor bi ga prijel za roko. Včasih se zbudi sinčica in zafrfota s peruti ali pa se napoti jež med zeleno listje.

Zelo prijetno je življenje v pomladanskih in poletnih mesecih, ko se izza hriba prikaže jutranja zarja, ki pada na svetlikačo se rosno odejo in ki pokriva vso zemljo. Zaslliš se prijetna pesem ptic, ki se dvigajo v nebesne višine, gnezditjo po šumečih gozdovih in skrbijo za nov rod.

Minilo je že mnogo let, odkar so postavili moj dom, ki je tudi moja rojstna hiša. Mislim si, da ni nikjer tako veselega in zadovoljnega življenja kakor v mojem domu pri materi in očetu.

Miller Marjanca, dijakinja, Kostanjevica

Se mi

- v okraju Krško: 22. junija v Sevnici, 24. junija na Drnovem in Podsredi.
- v okraju Celje-okolica: 21. junija v Kozjem, 24. junija v Slovenskih Konjicah, 22. junija v Sentjurju pri Celju, 21. junija v Šmarju pri Jelšah.
- v okraju Samobor: 24. junija v Otruševcu, 21. junija v Budnjaku
- v okraju Klanjec: 21. junija v Dubravici, 22. junija v Luki,
- v okraju Krško: 21. junija na Bučki.

OKRAJNI TELOVADNI NASTOP

V nedeljo, 20. junija, bo v Bistrici ob Sotli ob 15. uri okrajni telovadni nastop, kjer bodo sodelovala vsa društva Partizan. Predvidoma bo nastopilo okrog 280 telovadcev in telovadk.

IZ BREŽIC

Izdredni občni zbor Kmetijske zadruge v Brežicah je sklenil povisati članski delež od 500 na 2000 dinarjev in jamstvo od 5000 na 20.000 dinarjev. Samo na ta način bodo namreč posamezna kmečka gospodarstva lahko dobila od Narodne banke kredite za nabavo plemenjakov, gnojila itd. Člani zadruge se prav v znatnem številu poslužujejo teh kreditov.

KINO BREŽICE

Od 19. do 20. junija francoski zabavni film »FANFAN TULIPAN — VESELI LALLA« Gerard Philippe in Gina Lolo-bridga.

Od 22. do 24. junija ameriški omnibus film »ZGODBE IZ PREDMESTJA«, Marilyn Monroe, Anne Baxter, Charles Laughton, Richard Widmark.

Od 25. do 27. junija švedski zabavni film »DOBRI VOJAK BUM«, FN 18

KINO KRŠKO

Od 19. do 20. junija angleški barvni film »LJUBEZEN JE LEPA«.

Od 23. do 24. junija ameriški film »KRVNA OSVETA«.

KINO SEVNICA

Od 19. do 20. junija ameriški film »OB VELIKI LOČNICI«.

KINO KOSTANJEVICA

Od 19. do 20. junija nemški zabavni film »NIKI«.

ŠIVILJSKI TEČAJ

Po najnovšem pariškem in dunajskem sistemu bo »Model Grčić« iz Zagreba odprl šiviljski tečaj v Krškem, ako se bo javilo zadostno število tečajnic. V tečaj se sprejme vsaka ženska oseba, stara nad 16 let. Tečaj bo vsak dan od 18. do 20. ure ali pa ob času, ki bi tečajnicam najbolj ustrejal.

Zaradi vpisa in točnejših podatkov se obrnite na naslov:

»Model« A. Grčića, Zagreb, Praška ulica 10.

Trgovsko podjetje na veliko »Krško« Brežice

razpisuje mesto GLAVNEGA RAČUNOVODJE PODJETJA

Pogoji: srednja strokovna izobrazba in daljša praksa kot samostojni knjigovodja. Ponudbe z dokazili, šolske in strokovne izobrazbe ter opisom dosedanjega zaposlitve vložite na gornji naslov.

Nastop službe takoj ali najkasneje 1. julija 1954.

Ali si že naročil „Posavski tednik“?

Pepče

pripoveduje...

V krškem okraju se večina ljudi trudi, da bi odpravila posledice vremenske katastrofe z dne 4. junija. Dobe se pa tudi posamezniki, ki drže križem roke in čakajo kdaj bo prišla pomoč od drugod in jim odpravila posledice neurja. Taki ljudje menijo: »Jaz nisem kriv, da je do nesreče prišlo, zato tudi nisem dolžan to popraviti, ker je za take nezgode poklicana država, da to popravi.« Tem ljudem lahko čisto zaupno povemo, da so najrazličnejši detektivski birojev poklicani v našo državo, da najdejo tistega, ki je oblak utrgal. Če se bo pri tem prerekanju posrečilo najti zločinca, ki je oblak utrgal, potem bodo lahko vsi tisti, ki danes držijo križem roke in čakajo na rešitev od drugod, vložili tožbeni zahtevek za povrnitev škode prot: omenjenemu zločincu. Kdaj ga bodo dobili, je vprašanje. Zato naj vsi tisti pomislijo, ali je bolje čakati ali pljuniti v roke in pomagati ostalim vaščanom pri odpravi posledic vremenske katastrofe.

jo lahko pravočasno h kosilu, da pravočasno vstanejo in da pravočasno ležejo spat. Smoča je pa, če se taka stolpna ura ustavi, kakor se je to zgodilo na Vidmu. Delno nadomestilo za stolpno uro je s'rena v Celulozi, ki dvakrat na dan opozarja Videmčane in daljno okolico na čas. Ker je pa to vsekakor premalo, zato si je nek: Videmčan nabavil neko svojevrstno trobilo, ki dovoljuje oznanjanje časa na Vidmu. Je to čisto navaden oseb, ki s svojim »a. la.« riga ob določenem času. Videmčani so vznemirjeni nad tem: mlo zvočnik: glasovi in so hvaležni gospodarju da je nabavil tako imenitnega osla, ki nadomešča stolpno uro.

Pozdravila Vas
Pepče

RAZPIS

Kmetijska zadruga z o. j. Pišecce, razpisuje

1. službeno mesto upravnika in
2. službeno mesto trg. poslovodje

Za mesto upravnika pridejo v poštev dobri organizatorji, večji vodenja pospeševalnih odsekov.

Za mesto poslovodje pridejo v poštev dobri, trgovsko izobraženi, organizacijsko sposobni in resni poslovodje s prakso. Nastop s 1. julijem 1954. Plača po dogovoru. Pismo ali osebno se javite na naslov KZ Pišecce pri Brežicah.

Kmetijska zadruga Pišecce, Vinarski odsek nudi gostinskim podjetjem in ostalim organizacijam dobra bela in rdeča piščeka vina po zelo ugodnih cenah.

VPISOVANJE v vse razrede gimnazije bo dne 28. junija 1954 od 8. do 12. ure v prostorih gimnazije. Dijaki, starejši od 15 let (ki so končali osemletno šolsko obveznost), kolkujejo prijavo s 30 din. Prijave se dobijo pri šolskem slugi ali v knjigarni. Tajništvo gimnazije Brežice

MALI OGLASI

STAVNO PARCELO, v naravi travnik, prodam pri kapelici Stara vas, Videm. Poisnila iz prijaznosti pri Slavici Tomazič, Videm, občinska teh-nica.

GOSPODINJO za majhno posevno ištem. Prednost imajo upokojenke od 50 do 60 let starosti. Naslov v uredništvu.

HISA z nekaj zemljišča v Starem gradu št. 24, ob glavni cesti pri postaji napredni. Informacije pri Anji Erhatič, Stara vas 32.

Dobrica Cosić:

DALEČ JE SONCE...

Zadaj na košu rožni cvet z zelenimi listi, nad njim pa naša lepa petkara. Na straneh, nad blatniki, bo slikar narisal po enega grivastega belca v visokem skoku. Ko boš pogledal, boš moral imeti vtis, da hoče preskočiti vprežne konje. Kolesa, obložena z gumami, in špice ne bodo smele biti debelejšje od piščali. Na straneh dve pravi pravcati svetilki. Stoklo na njih bo moralo biti vedno čisto. Sedež na vzmeteh, usnjena blazina in usnjeno, ne preveč visoko naslanjalo; toliko, da malo nasloniš glavo, kadar zadremleš. Ob nogah zeleno pregrinjalo, da ti ni mrz. Enako tudi za kočijaža. Prav nič drugače! Konji morajo biti črni kakor saje. Dirkači z majhnimi trdnimi kolesi, ki se izprožijo kakor vojak pred komandantom polka. Glavo naravnost, kakor da držiš sondo, in nog v diru ne bodo smeli metati stran. S sprednjimi nogami bodo morali zajemati naglo, kakor kadar navijajo drobno prejo. Dobro jih je treba gojiti. Križi, da se boš vanje pogledal, repi izpodrezani, griva v redu počesana. Kopita seveda pošteno umita in namazana. Zaprega nova; vse, kar je iz železa, mora biti ponikvano. Oglavniki izvezani in z rdečimi čopi. Srce bo kar poskakovalo. Konj se kakor žena rad krasi in lišpa. Trobenta na kočiji — na vsak način! Kočijaž v redu

oblečen. Vse, kar jem in pijem jaz, mora jesti in piti on. ... In ko bo vse lepo urejeno, konji nahranjeni in oskrbljeni, kočija umita in očiščena, da se bo vsa svetila, kočijaž sit in brez vsake hibe, potem — napretil! Ko se usedem, tovariš okrajni kočijaž, porečem: Pojdimol! Ti nategni vojke in lepo reci ko-njem, oni vse razumejo kot ljudje, samo govoriti ne znajo, lepo jim reci: A-aj, ljubčki-i-i! Pojdes v koraku, nalahno, da si konji ugrejejo sklepe in navadijo na vprego. Samo mogotci in brezdušnejši takoj udarijo v dr-nec, ker bi se radi pred ljudmi postavljali. Nato pa, ko bomo že ven iz trga ali vasi, do tam pač, od koder bomo odrinili, popusti vojke in reci: ksss, zmajil! In nič več. Konj nima rad biča. Ko je treba biča, tedaj ni več konj, je že mrha! Bič imaš, tovariš okrajni kočijaž, samo tako, za okras. To ti dviga ugled kot oficirju sobjla. ... Na vsakem ovinku trobi. Kadar koli vidiš pešca, trobi. Voznika obidi, ne goni ga tr-pina, da bi moral stopati s kolo-voza. Če nekje vidiš, da je voz-nik običjal, da ne more voziti vkreber, da se mu je nekaj zlo-milo, ustavi, da mu bomo pom-a-gali. To je pošteno, tudi v posta-vo bi se moralo zapisati. Navz-dol in navzgor vozi počasi. Paz-i na snovi! Dobro jo pazi, to so državni konji...

... Hi-hibil! Pogledjte Javta iz Zdravinja, okrajni predsednik! Pogledj samo kakšno kočijo in kakšno vprego ima. Zaslužil je, pri moji veri! Če se on ni namu-čil in nadelal, se menda niče ni. Jevta je popil še zadnje požirke žganja in odrinil prazno čutarico. Narahno je zvenknila. ... Takoj je treba začeti graditi dobre poti. Slaba država je tista, ki nima dobrih cest. Oblast, ki ne gradi cest, ni nikar-kažna oblast. Lepo jih je treba trasirati, ovinke izravnati, tol-čenca usati in z valjarjem polikati. ... Vse nedivčevce, ljoti-čevce in tiste kurje tatove čet-nike poslati na točenje kamnal Jevta ne bo dovolil, da se bodo vozniki še vedno mučili. Ne bo! Čemu sem se bojeval, a? ... Vsi odvodi morajo biti betonski. Na Rasini je treba napraviti most. ... Da most. ... Stoj! Od kod tolik-šni prepadi. ... voznik. Ne more ... Proč je. ... proč je. ... most. ... Jevta se je samo obrnil, legel k ognjišču in takoj zaspal. Ogenj je dogoreval. V kolibi je bilo slišati samo nadasušljivo smr-čanje globokega spanja. Na belem prtičku je ostala nezaščita večerja: na raznjiču trije koščki mesa, načeta paprika in nekaj kockic kruha. Pri vohodu v ko-libo je bila prislonska puška. Poleg nje je slonel nahrbtnik s hrano.

... Zgodaj jutraj je šla proti bolnišnici četa Nemcev s kakšnimi desetimi ljotičevci in vodila s seboj pretepenega in okrvavljenega kmeta, ki ga je bil nekdo obtožil, da ve, kje so partizanske bolnišnice in da jih z Jevtom oskrbuje s hrano. Kmet je bil nedolžen; takšne stvari mu Jevta ne bi nikdar zaupal. Ujel so ga, pretolkli, postavili pred mitraljez in odšel je na slepo, ne da bi sam vedel, kam gre. V snegu so naleteli na sled in odšli po njej. Pred ko-libo, ki je v njej spal Jevta, so Nemci opazili svetlikanje ognja in se ustavili. Oficir je ukazal obkoliti kolibo. ... V kolibi je bilo mirno, samo ogenj, kjer se je razgoreval panjičej, je vztrepetal v ne-mirnih plamenčkih. Jevta je spal težko, omotično spanje. Prebu-dil se je šele tedaj, ko so nanj skočili trije Nemci, ga zgrabili za noge in roke in ga s pestmi tolkli po obrazu. Zakričal je, se skušal iztrgati, a ga je Nemec stisnil za grlo; Jevta je zahropel in izgubil zavest. Odvlekel so ga na sneg in še nezavestnemu zve-zali roke na hrbtu. ... Ko je Jevta prišel k zavesti, je čarnal: ... Oh, strup prekleti... Oh, oh, Jevta, kaj si storil? Pavle, otroci moji, partizani, uh, kaj sem storil? ... Nemci so ga izmenoma topli, mu grozili in obljubljali, da mu bodo podarili življenje, če bo povedal, kje je bolnišnica. On pa je stokal in rjovel: »Ne bom vas izdajal... Zagrešil sem, star sem... Ne bojte se, otroci, Jevta

je zaveden tovariš. Ne bom, ne bom! ... Govori streljam! Nemec mu je na čelo prislonil revolver. »Stre-elja-aj!« se je zadril Jevta in stisnil brezžobe čeljusti. Nemec je ustrelil tik nje-vega useša. Potem Jevta dolgo ni ničesar slišal, kar so mu govorili, niti ni čutil udarcev. Mučilj so ga do jutra. Nato so iskali po gozdu okrog kolibe; sledi proti bolnišnici ni bilo. Jevta je vsakokrat hodil v drugi smeri in spretno zabrisoval sled. Bilo je že pozno jutro, ko so Nemci pognali navzdol po planini zmrcvarjenega in pretepe-nega starca Jevta. To jutro je on, pastir brez črede, voznik brez debel in partizan brez puške, za vselej odšel s planine Z okrvavljene obraza je po snegu kapljala kri in puščala sled; kaplje so bile drobne kot grozdne jagode. 41. poglavje

izstopila iz kolone in se ustavila. Obstal je tudi Pavle. ... Vidiš, tamle pri tisti bukvi smo bili pred petnajstim dnevi v zasedi,« je spregovorila Bojana. Pavle je molčal. Bojana je malo počakala in se nato vrnila na konec kolone. Pavle se je popel na planotico na obronku in pogledal okrog sebe. Jug vleče in v bukovih goz-dovih buči. Rjavkastordeči vrhovi bukeve se z blijejo, kakor da jih božajo veliki, nevidni prsti. Sonce se počasi dviga izza ma-lega Jastreba. Po zrnaem snegu na jasi se vije lesketajoča se steza, kakor da se je ta hip po njej povzpelo sonce na temni greben planine. Na s njem nebu se dviga nad Djujico velik bel klobuk oblakov, ki mu veter čefra krajevce v drobne kodre in jih žene v mehko sinjino prostranstva, ki se je upognilo nad Rasino in Moravo in še d'le nad Srbijo. Nad Pavletom plava jata vran, kavk, žoln, čoj in drugih gozdnih ptic, pisanih od te s'njine, razzarjene v vetru in mladem janzarskem soncu. Ja'a vrešči, kraka vriska in se meča v valove vetra. Pavle je ganjen globoko vdih-oval gozdni zrak, ki je dšal po bukovih skorji, in dolgo gledal na partizansko kolono, ki se je počasi vzpenjala v planino. Nikar se še ni na Jastrebac vzpenjala tako dolga partizanska kolona. Stal je in gledal kolono, potem pa veselo stopil hitreje, da jo je dohitel. Nato se je v njej izgubil. (Konec)